

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelék).

Mádi Kovács György †.

A múlt héten a közös hadsereg egyik legkiválóbb tehetségű tábornokát vesztette el *mádi Kovács György* tábornaszernagyban, kinek halála országpszerte őszinte sajnálkozást keltett.

A vitéz generálist eltemettük, elsirattuk, pedig még nem is nagyon régen, az 1894-diki

balassa-gyarmati királygyakorlatok alkalmával kivívott diadalai után az egész ország büszkén tekintett reá és sokan egy bekövetkezendő háború esetére mádi Kovács Györgyöt tekintették a hadsereg fővezérének. A balassa-gyarmati hadgyakorlatok alkalmával Lobkowitz herezeg tulnyomó hadierővel állott Kovács ellenében, akinek az volt a feladata, hogy védje magát, ahogy csak lehet. Mádi Kovács védekezett is, oly hatalmasan, hogy az ellenfelét kiszorította hadállásából, sőt három hatalmas huszár-rohammal Balassa-Gyarmatig kergette. Fényes katonai tehetségét legfelsőbb helyen méltányolták is, mert tábornagygyá léptették elő.

Nagyon sokat emlegették akkortájt mádi Kovácsot, kiben a régi magyar hadi erények felújítását látták. Mádi Kovács Györgyöt, a kitűnő katonai erények mellett a hazafiság jellemzi. Magyar ember volt testestől-lelkestől s

halála alkalmából nem egy hazafiságára valló történetet elevenít fel róla a magyar sajtó.

Életrajzi adataiból a következőket közölhetjük:

Mádi Kovács György 1840-ben született. Tizenhét éves korában hadnagy lett. 1859-ben résztvett már az osztrák-francia hadjáratban, mely után főhadnagygyá léptették elő. Ezután 3 évig a vezérkari tisztképző-iskolát végezte, 1866-ban az olasz hadjáratban már mint vezérkari százados vett részt. A hadjárat után huszár lett, majd a honvédséghez helyezték át, ahol, mint a felsőbb tiszti tanfolyam tanára, őrnagy lett. Ettől kezdve fokozatosan emelkedett. 1877-ben már ezredes volt, öt évvel utóbb pedig kassai dandárparancsnok. 1885-ben helyettes, a következő évben pedig véglegesen kinevezett parancsnoka lett a hatodik honvédkerületnek. Négy év mulva

Mádi KOVÁCS GYÖRGY †.

ujra visszahelyezték a közös hadsereghez s ekkor előbb a bécsi 2. hadtest vezénylő-tábornok helyettese, majd a kassai 6-ik hadtest vezénylő-tábornoka lett. Kevéssel azután már betegeskedni kezdett s 1897 telén egészségi okokból megvált a tényleges szolgálattól. Három éve királyi elismeréssel végleg nyugalomba vonult.

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minőket

27 év óta

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari szállító
magkereskedésében kaphat.

Beszámoló honatyák.

Vége az országgyűlésnek, mely érdemleges ülést már az új választások előtt nem fog tartani. Az öt éves országgyűlési munkában kifáradt honatyák most azonban nem pihennek, mert kettősmunka nehezedik vállaikra, melyet le kell morzsolniok a tikkasztó nyári hőség daczára. Most számolnak be választóiknak törvényhozói működésükről és egyuttal azt az éppen nem könnyű munkát is végzik, hogy megnyerjék a maguk részére kerületeiket újabb öt esztendőre. Elismerjük, hogy ez a munka nehéz, de éppen nem könnyű feladat azoknak, akik kevésbé feleltek meg a választóikkal szemben elvállalt kötelezettségüknek.

A választóközönség helyes érzékétől függ, hogy azokat a honatyákat, akik a törvényhozás munkájában valami nagy tevékenységet ki nem fejtettek, ne juttassa mandátumhoz. És itt e kitételnél jó lesz egy kissé megállanunk s elmondani egyet-mást arról, hogy mi a kötelessége tulajdonképpen a törvényhozó-testületbe a választók által kiküldött képviselőnek.

Az a honatya teljesíti jól kötelességét, aki választókerületének vagy vidékének érdekeit, boldogulását szíven hordva, annak szószólója a parlamentben s a kerületében előforduló sérelmek, panaszok és bajok orvoslását szorgalmazza a törvényhozásban. Aki nemcsak a képviselői napidíjak felvételében serénykedik, hanem a szó szoros értelmében képviselője a parlamentben választóinak s aki ezt tettekkel bizonyítani tudja beszámolója alkalmával: az megérdemli, hogy újból megválasztassék országgyűlési képviselőnek.

Ha a parlament öt éves munkásságára visszatekintünk, nem tagadhatjuk el, hogy kiváltképpen az utóbbi két év alatt annak munkája nem volt meddő, az üdvös törvényalkotások egész sorozata, mely egy jobb jövőnek biztos alapjait van hivatva lerakni. Jó lesz tehát meghallgatni figyelemmel a beszámoló honatyákat s a szerint előlegezni nekik a bizalmat újabb öt évre, amint eredményes munkálkodásról tudnak beszámolni, az elmúlt öt esztendőről.

A kisiparos osztálynak, a kiscgazdának annyi a baja és sérelme még ma is, hogy őt a tönkremenéstől, az elzülléstől, az új parlamentnek érdekében hozandó törvényalkotásai fogják csak megmenthetni. Ily törvények meghozatalát pedig csak lelkiismeretes, az ország érdekét szíven viselő honatyáktól várhatjuk, válaszszuk ki tehát őket úgy, hogy a kiválasztottakban meg legyen a kellő biztosíték arra a nagy munka elvégeztetésére, melytől az ország kiscgazdái és kisiparosai millióinak boldogulhatása függ.

Azt ajánljuk tehát minden választópolgár-

társnak, hogy egész magyarosan számoltassa meg a képviselőjét és mielőtt újból reá adja szavazatát, szerezzen biztosítékot, hogy az új parlamentben a választóközönség érdekeinek hűséges szószólója lesz.

H. A.

A kisiparososztály fentartása.

A kisiparososztály válságos helyzetbe jutott, ezt be kell ismerni országszerte. Többször irtunk már erről lapunk hasábjain, rámutattunk a bajokra részleteiben. Ez alkalommal a kérdés lényegéről akarunk szólni. Abból a meg nem vitatható tényből indulunk ki, hogy hazai iparunk és iparososztályunk még szervezetlen. Nem mintha testületi képviselői közegeket teljesen nélkülöznének, mert hiszen bírnak szövetkezetekkel, iparegyletekkel, kereskedelmi- és iparkamarákkal. Ám az iparkamarákat itt már eleve ki kell zárni, mert mint a kormány és az iparososztály közvetítő közegei, inkább a külső igazgatás, mint teremtő tevékenység hivatását teljesítik és népies céloknak, a dolog természete szerint nem szolgálnak. A mai szövetkezetek, melyek a hajdani ezérendszernek silány pótlásai, csak külső tetszéletet folytatnak, nélkülözik a terjesztési tevékenység mozgató erejét. Csupán az iparegyletek volnának hivatva a senyedő kisipart szervezés dolgában felsegélyezni. De tényleg megtörténik-e ez?

Földművelési egyesületeink mintaképeül szolgálhatnak, amennyiben az egyesülésből igen szép eredményt mutathatnak fel. Ezért az érdem a nép vezéréneit és a földművelési egyesületeket illeti meg. Önmaguktól ami földműveseink a nagy újítások egyikét se léptethették volna életbe. Nem sokkal különb az eset iparunknál, mely még súlyosabb válságban szenved. Előbb jómodu iparosok ezrei a kisipar hanyatlása következtében tönkrementek. Bátorlanságuk, nembánomságuk ijesztő. »Rajtunk nem segíthet senki«, harsogja a kiriparosok tömege, minek következménye, hogy a kisipart számosan elhagyják. Nem kell tehát csodálkozni, hogy a sereg ilyen hangulata mellett a vezérkar is elveszi bátorságát. S még se szabad a vezérnek elveszíteni bátorságát és semmiféle eszközt megkiséreletlenül hagyni. Ez eszközöket egyenként kifürkészni és alkalmazni, dolga ama bizalmi férfiaknak, akikre ipari ügyeink vezetése van bízva.

Nem elegendő várni, míg a viszonyok által sújtott kézműves önkéntesen tárja fel kétségbeejtő helyzetét. A legtöbb esetben meg se teszi ezt, hanem némán elvész az általános hanyatlás hullámaiban. Azért fel kell keresni a kézművest és — ha csak lehetséges — felsegélyezni. Hogy a segélyezés e módja, melyet érző szívvvel és teljes odaadással kell teljesíteni, rendkívül nehéz, nem szabad, hogy népünk igaz barátjait elriaszssa. Kell találkozniok oly férfiaknak, kik alávetik magukat e fáradságnak. Az első

kisebb sikereket nagyobbak fogják követni. S abban az arányban, amint elhagyatott iparunk külsőleg és belsőleg erősödik, megnyílik a nagy feladatok megoldására való kilátás.

Nem kívánunk egyebet, mint egyik polgári osztályunkban mutatkozó hézagok pótlását. De aki rászánja magát a munka elvégzésére, az megbecsülhetetlen szolgálatot tesz iparunknak és hazánknak.

A főrendiház ülése.

Mielőtt ráborulna a nyári szünet esődjé a politikai világra, egész sor javaslatot intézett el a főrendek háza, minden nagyobb vita nélkül. Az *elhagyott gyermekek gondozásáról* szóló törvényjavaslatnál Mailáth József gróf, a szövetségi mozgalom lelkes harczosa, üdvözölte a kormányt, melynek intézkedéseiben egy jobb korszak hajnalát látja közeledni. A *közigazgatás egyszerűsítéséről* szóló javaslatnál Zichy Nándor gróf felszólalása arra bírta a miniszterelnököt, hogy részletesen kifejtse a közigazgatás államosítására vonatkozó terveit; a miniszterelnök beszédét a méltóságos főrendek nagy megnyugvással fogadták. Széll ugyanis kifejezést adott annak, hogy a közigazgatás államosítását az önkormányzat szellemének és valódi tartalmának teljes épségben tartásával óhajtja keresztülvinni s ebből semmi titkot nem csinál. Az *összeférhetlenségi* törvényjavaslatnál szintén volt egy parázs vita, melyet a fiatal *Eszterházy* gróf idézett elő azzal a javaslatával, hogy a kormány a főrendiházra vonatkozó összeférhetlenségi törvényt *előbb* a főrendiház elé terjeszse be. A nemes gróf indítványa azonban nem helytálló, mert az 1885-iki törvény világosan kimondja, hogy míg az országgyűlés két házának törvénykezdeményezési jogát külön törvény nem szabályozza, a régi gyakorlatot kell fentartani. A régi gyakorlat pedig az, hogy a kormány törvényjavaslatai előbb a képviselőházhoz terjesztendők be.

Ezután még apróbb tárgyakat intézett el a főrendek ülése s a nyári időre bezárult a muzeumi ülésterem ajtaja.

A legelő állatok védelme.

Állataink egészségének és szervezeti edzettségének fentartására valóságosan nélkülözhetetlen a szabad levegőn való huzamosabb tartózkodás s ennek legelőnyösebb formája a legeltetés.

A legeltetésnek azonban megvannak a maga

hátrányai is, amelyek legelő állatainkra befolyást gyakorolnak s a melyektől megvédeni azokat a gazdának saját érdekében áll.

A legelőknak nagy előnyük a mellett, hogy lényegesen olcsóbbá teszik az állattartást, az, hogy szabad, tiszta levegőn sokat mozognak az állatok s ezzel szervezetüket edzik s ellenállóbbá teszik a betegségekkel, meghibásodásokkal szemben s az idő viszontagságaihoz is sokkal inkább hozzászoknak, mint az istállóban.

Ezen előnyök mellett azonban számos oly veszedelem környezi legelő állatainkat, amely istállózás esetén fenn nem forog s azért a veszedelmek ismerése és az azok ellen való védekezés az állattenyésztőknek és állattartóknak kötelességük.

Jó legelő mellett egy holdnyi területet kell számítanunk egy számos, nagy marhára. Nagy gond fordítandó legelő állataink jó ivóvizére s ahol folyóviz nincs, a legelőre kut ásatandó; valamint gondoskodni kell, hogy a nyári izzó melegben állataink fásított területen árnyas helyet találjanak.

A legelő talajának egynémely mélyenfekvő, pocsolyás, vadvizes helyeit, mely a szőrfergeknek és májmételyeknek kedvező helyei, legelő állatainkkal kerüljük, mert ezeket felszedvén magokba, nagy kárt okozhatnak bennük.

A *szőrfergek* tojásai tavaszkor és nyár kezdetén jutnak be a legelő fűvével a juhok és sertések légutaiba, ott aztán néhány hónap múlva férgekké fejlődnek s erős hurutot, nehéz lélegzést s az állatok leromlását, elhullását okozzák.

A *mételyféreg* tojásai a fűvel az állatok emésztő csatornájába jutván, ott porontyokká válnak s az epeveretéken át a májba vándorolnak, férgekké fejlődnek s a mételykört idézik elő. A máj izgatása s betegsége következtében az állatok rosszul táplálkoznak, vízkórosággá lesznek s elpusztulnak.

A vizenyők métely-fészkek kerülésével a levágott állatok mételyes májának megsemmisítésével, a vadvizes legelők lecsapolásával, sok állatot megvédehetünk a mételytől.

A kergekórságnak az okozóját is a legelőn szedi fel az állat. A kutya egyik *galandféregnek* (pántlikagilisztájának) tojással rakott darabjai a kutya elhullatott bélsárjával a legelőre jutnak, onnan pedig a fűvel, vízzel, kivált a juh emésztőcsatornájába, ahonnan aztán a kifejlett féregporontyok mindenfelé szétvándorolnak a testben. Ezek közül azok, amelyek az agyvelőbe jutnak, u. n. hólyagféreggé lesznek, az agyra nyomást gyakorolnak s a birkát megkergetik. A hólyagféregből, ha kutya jut, megint pántlikagiliszta lesz, s így főfeladat a védekezésben az, hogy levágott, vagy elhullott kergebirka fejét csak főzve adjuk oda az ebnek, vagy még jobb ha eldobjuk. Gondunk legyen továbbá arra, hogy kora tavaszkor a nyájörző-ebek féregölő szerrel az élőködőktől megszabadíttassanak.

A legelőn és más szabad területen szedi fel

ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZ-GYÁR

Fuchs és Schlichter

BUDAPEST,

VI., Angyalföld, Jász-utca 7.

Csakis a hazai ipart pártoljuk. — Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és szövetségek berendezése.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek INGYEN és BÉRMENTVE.

magába a sertés a pántlika-gilisztás ember ürülékével az u. n. *borsókakórt*. Az ilyen sertés borsókás husát, ha az ember félnyersen eszi, galandférget kaphat. A védekezésben-feladat tehát először is az, hogy borsókás sertéshust ne együnk, vagy csak jól főzve, avagy sütve együk a húst; feladat még a galandférges embernek gyógyítása, e féreg alkalmas elhajtásával. A sertéseknek pedig az emberi ürülék felfalására alkalmat ne szolgáltassunk.

Legelő állataink a fák fiatal rügyeinek, gyantás, mézgas fiatal hajtásainak felevése folytán az u. n. *erdőnyavalyt* kapják meg, egy sulyos természetű emésztőesatornai és vesebajt, amelytől megvédhetjük állatainkat, ha ilyen hajtások megevését akadályozzuk.

Legelőállatainkban nagy károkat tehetnek végre a különféle *rovarok, legyek*.

Igy pl. a *bögöly*, mely július—szeptember hónapokban a déli órákban szokta körülropködni a legelő lovakat s ilyenkor rakja le tojásait az állat szőrére, melyről aztán a ló lekopozza s lenyeli. A peték a gyomorba s belekbe jutván, rozsférgekké fejlődnek és sokszor oly nagy számban vannak, hogy a lovat nemcsak lerontják de beteggé is teszik.

Ez ellen erős ezettel való befeeszkendezés után a lovaknak ismételt alapos lecsutakolása a legjobb védelem.

A *marhabögöly*, mely június—augusztusban rajzik, petéit a marha ágyéktájába a bőr alá furja, honnan az állat képtelen azt lenyalogatni. A petékből kikelő pondrók itt megrongálják a bőrt s nagy kinokat okoznak a védekezni nem tudó marhának. Az ágyék tájának büzös keserű anyagokkal való bekenésével (pl. diófa-levél, üröm, szarvas szarv-olaj) s a déli órákban a rajzási terület kerülésével meglehetősen védhetjük a baj ellen állatainkat.

A *juhögöly*, mely fiatalabb birkák orrlukaiba köpi petéit s a *kullanacs*, mely bokros területek levélzete alól mászik és csimpszakodik bele a juh bőrébe, szintén sok kellemetlenséget s károsodást okozván, érdekében áll a tulajdonosnak az ellen lehetőleg védekezni, a rajzási területeknek július—szeptemberben való kerülésével s illetőleg a kullanosoktól lepott helyek mellőzésével.

E védekezési módok majdnem semmibe se kerülnek s mégis sok szenvedéstől védik meg az állatokat és sok veszteségtől s kártól a gazdákat.

M. J.

SZÖVETKEZETI ÉLET.

Elégedetlen emberek.

A mult héten láttuk ismét, mennyi elégedetlen ember van minálunk. Olyanok, akik türehetetlenek találják helyzetüket s hangosan követelik, hogy segítsenek rajtuk. Láttuk azt is, hogy ha valaki pantallóban és lakezipőben jár, még ez magában véve nem jelent jó módot: az elégedetlenség kitör rajtuk így is; világos, hogy az uraknak sines valami rózsás helyzetük.

A szegényebbfajta elégedetlenek a budapesti szabók, akik a mult héten valami négy ezren megszűntették a munkát. Az uri elégedetlenekhez számítottuk azt a rengeteg sok állami tisztviselőt, aki

most egyakaratulag emelte fel kérést szavát s kéri a fizetésemelést, helyzetének javítását.

Ismerjük mindakét társadalmi osztálynak a viszonyait, így mi is belátjuk azt, hogy rájuk fér egy kis segítség. Nem hallgathatjuk el azonban, hogy mozgalmukhoz ne fűzzünk a magunk szempontjából is egy pár megjegyzést. Azt a régi, de soha el nem koptatható mondást kiáltjuk oda nekik: »segíts magadon, az Isten is megsegít«. Bizony-bizony úgy a sztrájkoló szabók, mint a mozgolódó állami tisztviselők erről a mondásról nagyon megfélekedtek. Dicséret a magyar gazdáknak, hogy őket nem lehet e részben szemrehányással illetni. Ők jó részben belátták már annak az igazságát, hogy a maga baján az ember elsősorban maga segíthet és segítsen is. Egy szó, mint száz, minden rokonszenyünk s szána-kozásunk mellett is vádolnunk kell a mult napok elégedetlenjeit; vádolnunk kell, mert saját helyzetük javítására maguk tettek eddig a legkevesebbet.

A kereskedelmi miniszter csak nemrégiben panaszkodott amiatt, hogy a mi iparosaink éppen nem sietnek szövetkezetekbe tömörülni. Hogy ez mit jelent: arról már beszéltünk eleget. A szövetkezetekben nincs munkás és munkaadó, az utóbbi nem huzhatja ki az előbbinek zsirját. Ott csak egyforma emberek vannak, akiknek a keresete függ attól, szorgalmas-e vagy lusta az illető és nem a gyáros, a mester önkényétől. Meg van az utja mutatva a boldogulásnak, az elégedetlen iparosok egy lépéssel odakerülhetnének arra a polczra, hol most a zsirjokat kihuzó munkaadók vannak.

Mit látunk e helyett? A kereskedelmi miniszter panaszkodik, hogy az iparosok irtóznak a szövetkezéstől, dacára annak, hogy az állam segíti oly busásan az ily irányu törekvéseiket, hogy ha a gazdák ily segítséget kapnának, ma már minden faluban volna szövetkezet.

Ugyanezt el lehet mondani az államhivatalnok urakról is. Mi az ő bajuk? Kevés a fizetésük, így kénytelenek adósságra élni. A szatócs, a takarékpénztár, a vendéglős, mind, egytől-egyig hitelezője az államhivatalnokok nagy számának. Biz ez szomorú állapot, de hát az illetők elgondolhatnák azt, hogy egy maguk körében alakított fogyasztási vagy hitelszövetkezet sokkal többet érne, mint ha egy-két száz forinttal megjavítanák a fizetést. Aki nem hiszi, az menjen el akármelyik faluba, ahol derék szövetkezet működik, a legelső gazda meggyőzi őt erről.

A dolognak a veleje, amint látjuk az, hogy nem ér semmit se a sztrájk, se más mozgalom: *jólet, jobb helyzet* nem lesz Magyarországon, a mig a társadalom minden rétege nem siet a szövetkezetek zászlaja alá csoportosulni. Amit az illetők mozgolódásukkal kivivnak, az mind csak ideig-óráig való segítség, amire mi rámutattunk: az az igazi.

A Gazdák Biztosító Szövetkezete működését mindjobban kiterjesztendő, a vidék majdnem minden pontján megkezte a biztosítások felvételét s a bebiztosítottak kárbecslését, amely az utóbbi idők viharos jégverései s egyéb károk alkalmából mintegy időszerűvé vált. A kárbecsléseknél a Gazdák Biztosító Szövetkezete a kárbecslések ellenőrzésére az ország tekintélyes földbirtokosai és szakembereihez intézett felhívást az iránt, hogy a szakbizottsági elnöki tisztelet elvállalják, amelyeket az illető gazdák adandó eset alkalmával igénybe vehetnek. A szakbizottsági elnöki tisztelet eddig elvállalták: Benedikty

Lajos földbirtokos Guraszáda (Hunyad-megye) Betegh Imre földbirtokos Felőr, u. p. Csicsó-Keresztur (Szolnok-Dobokamegye), Czobor Gyula herezegprimási jószágigazgató Bajes (Esztergommegye), Ferenczy Lajos földbirtokos Magyar-Ujfalu (Kolozsmegye, Jekelfalussy Andor földbirtokos Miskolez, rátonyi Reusz Henrik földbirtokos Tápió-Sáp (Pestm.), Rothmayer Imre jószágigazgató Budapest, VII. Erzsébet-kört 53., Székács István jószágigazgató Budapest, V. Vécsey-utca 5, II/b), Szilassy Zoltán OMGE. titkár, Budapest Köztelek, Zalesky Jenő földbirtokos Budapest, József-tér 12. sz.

Sertéskiviteli vágóhid. Szápáry László gróf fiumei kormányzó budapesti lakásán főrangú és gazdaközön-ség jött össze nemrégiben, hogy egy nagyfontosságú közgazdasági tervet megvitasson. A külföldön és főleg Dániában a sertéshus értékesítésére szövetkezeti alapon nagy sikerrel működő sertésvágóhidak mintájára Magyar kiviteli sertésvágóhidat akarnak létesíteni, amely Fiumén át a külföld nagyobb városait, főleg pedig Londont ellátná a legalkalmasabb és legnagyobb keresletnek örvendő angol tenyésztésű sertésáruval. Az értekezlet elhatározta, hogy a szükséges részletes és kimerítő adatokat beszerzi, amely után újabb tanácskozássra gyűlnek össze, a mikor állandó bizottság is alakul megalapítani a sertésvágóhidat.

Előfizetési felhívás.

1901. július hó 1-én új előfizetést nyitunk a

FÜGGETLEN UJSÁG-ra.

Akinek előfizetése június hó 30-án lejárt, azt kérjük, sziveskedjék előfizetését mielőbb megújítani, nehogy a lap szétküldésénél zavarok álljanak be.

Az előfizetési pénzek beküldésére kérjük azt az utalványt felhasználni, melyet a június hó végéig előfizetett olvasóinknak e hó 22-én külön levélben küldtünk meg. A ki netalán ezen utalványt nem kapta meg, az sziveskedjék előfizetését — a név, lakás és utolsó posta kitüntetésével — közönséges postai utalványon mielőbb beküldeni.

Előfizetési ár :

Egész évre 6 korona, félévre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér.

A „*Független Ujság*“ eddigi irányából mindenki meggyőződhetett arról, hogy a lap megalapításakor adott programunkat hiven betartottuk s oly lapot adunk olvasóink kezébe, mely minden igényeket teljesen kielégíthet.

Programunk „a magyar nemzeti politika előléte, a gazdasági gyarapodás, ebben a kis emberek érdekeinek megvédése“. Ennek a mi programunknak megvalósítását tegyék lehetővé t. előfizetőink

azzal, hogy mint eddig, ezentul is hiven esoportosuljanak a „*Független Ujság*“ kibontott zászlója alá.

Minden egyes t. előfizetőnk arra kérjük, hogy ne csak saját maga ujtsa meg előfizetését, de iparkodjék lapunkra lehetőleg még legalább egy új előfizetőt szerezni s a „*Független Ujság*“-ot tehetőségéhez képest terjeszteni.

Hazafiui tisztelettel

A „FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Egy kis félreértés. Mulatságos jelenet játszódott le multhéten a budapesti tábla egyik büntetőtanácsában. A bíróság bizonyítás-fölvételt rendelt el egy ügyben, a tárgyalásra tehát boidézték a vádlottat is, egy katonaviselt vidéki földmivest, akit súlyos testi sérülésért ítélte el a törvényszék. A személyazonosság megállapítása végett az elnök, szokásához hiven, kikérdezi ilyenkor a megjelent vádlottat: hogy hívják, volt-e valami összeütközése, baja a büntetőbíró-sággal? Ma is megkérdezte a vádlottat:

— Volt-e már baja?

— Igen is volt, felelt a vádlott gyorsan s katonásan összeütötte a bokáját.

— Mi?

— Tüdőgyulladásom.

— Ugy értettem: büntetve volt-e?

— Azt már nem tudom! adta meg a választ a hallgatóság nagy nevetése közben a vádlott.

A fölakasztott feleség. Néhány esztendőn keresztül a lehető legboldogabb házasságban élt Busnyik Sándor dunaföldvári földmives a feleségével, született Sztanu Máriával. Hozzájárult ehhez a boldogsághoz két göndörfürtű, apró gyermek, akiket valósággal bálványozott az apjuk. Tavaly azonban Busnyik féltékeny lett a feleségére s ettől kezdve pokollá változott az asszony élete: férje szidalmazni, ütni-verní kezdte, sőt többször megöléssel is fenyegette. Az asszony azonban apja s gyermekei kedvéért béketűrőssel viselte a férj rossz bánásmódját. Tavaly november tizedikén Busnyik az esteli órákban vitatkozás közben megfojtotta a feleségét s hogy azt a látszatot keltse a szomszédokban, hogy az asszony öngyilkos lett, kivonszolta a holttestet a konyhába s fölakasztotta a gerendára, Másnap reggel sikoltozva futott ki az udvarba:

Polgártársak! Lépjetek be a gazdasági munkássegítő pénztárba! Belépési szándékokat adjátok tudtul mielőbb az előjáróságnak, hogy a központi igazgatóságnál bejelentsenek.

— Jaj, segítség, fölakasztotta magát az aszszony! kiáltott át a szomszédba.

— Az ám, kend kötötte föl, sejtette is a szegény, hogy az lesz a vége! válaszolt az egyik szomszéd.

Ezt a véleményt osztotta a szegzárdi esküdt-bírótság is s a férjet, aki erősen tagadta a bűnét, az enyhítő 92. szakasz alkalmazásával, szándékos emberölés büntetéseért tiz évi fegyházzal sújtotta. A vádlott fölmentéséért, az ügyész a 92. szakasz alkalmazásáért semmiségi panaszszal éltek. A kuria Szeffert Ede bíró előadásában tárgyalta a dolgot s a koronaügyész-helyettes indítványára megsemmisítette az ítéletnek a büntetés kiszabására vonatkozó részét s a 91. §. alkalmazásával tizenöt évi fegyházra ítélte a férjet.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. A dél-afrikai hareztérről jövő újabb hírek a buroknak a Fokföldön való előnyomulásáról szólnak. Seeper bur parancsnok, Kruitzinger bur tábornoknak az egyik alvezére, minden föltartóztatás nélkül benyomult a Fokföld közepéig s a minap elfoglalta Murraysburg várost. A város népe hamar megadta magát, mivel, a városban nem volt angol helyőrség. S ez igen jellemző a fokföldi helyzetre. Az angolokat Transzválban és Oránzsban s a vasuti vonalak mentén a burok annyira lekötve tartják, hogy nem védhetik meg a Fokföld jelentékenyebb városait sem, amilyen például Murraysburg. De nemesak a transzváli és oránzsi események nem engedik meg az angoloknak, hogy a Fokföldet a burokkal szemben megvédhessék, hanem, mint egy fokvárosi jelentés mondja, a temérdek sok betegség, amely az angol hadsereg ötödrészét a kórházhoz köti. A betegségben meghaltak száma naponkint átlag kétszer akkora, mint a hareztéren elesetteké. Kenhardtól táviratozzák: White, a fokföldi esendőrség kapitánya megtudta, hogy Conroy Grikvaföldre indul s üldözni kezdte. A lázadók Zvartkop folyó mellett elsáncolták magukat és nagy erővel verték vissza az angolok támadásait. Amint besötétedett, az angolok kénytelenek voltak fölhagyni a harezezal. Az éj folyamán a lázadók visszavonultak, miután kocsi-jaikat elégették. Üldözésük lehetetlenség volt. Az angolok elvesztették Beresford kapitányt és több katonát.

A »dalai láma« követei. A dalai láma követséget küldött a muszka czárhoz. A követség már át is adta Péterváron a magával hozott ajándékokat és kihallgatást nyert a minden oroszok uralkodójától.

Ez a követségeküldés nagyon érdekes dolog, mert a »dalai láma« a vallás feje, miként nálunk a pápa.

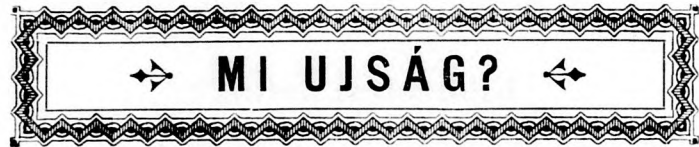
A dalai láma eddig nem érintkezett a külfölddel. Elzárkózott teljesen az idegenektől. Be nem bocsátotta őket még országába se, szentségtörés lett

volna, ha éppen színe elé merészkedtek volna. Lándor angol utazót néhány év előtt halálra kinozták, a miért Hlassza a főváros közelébe merészkedett. Przseválszkij orosz ezredest pedig azzal kényszerítették kitakarodni az országból, hogy elhordták előle az edelt s pénzért se kaphatott ennyivalót. Éhen kellett volna pusztulnia, kíséreléssel együtt.

És most ez a láma maga küld követséget a külföldre.

Voltakép nem is ő, mert politikai dolgokkal nem foglalkozik, azokat a Nomun-khán és az általa választott négy segéd (kalun) intézi. Az se önállólag, mert *Tibet* nem független tartomány. Alá van rendelve Khinának. A Nomun-khánt a khinai császár erősíti meg. S minden harmadik esztendőben ajándékokat küld Pekingbe függésének elismerése fejében. Khinai helytartó is tartózkodik Tibetben, kinek alája van rendelve az összes katonaság.

Ez a mostani követség tehát esakis a khinai kormány tudtával és beleegyezésével mehetett Pétervárra. S bizonyoságot tesz a mellett, hogy Khina mennyire feltétlenül adta magát az orosz pártfogás alá, bármit hirdessen is a többi államok követsége.

Azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése június hó végével lejárt és akik még eddig nem ujtották meg az előfizetést, felkérjük, hogy ezt mielőbb megtegyék, mert ezen a számon kívül ezeknek többet nem küldhetünk.

A „Független Ujság“ kiadóhivatala.

Bercsényi ezredkardja. Szentmártoni Darnay Kálmán sümegi muzeuma igen érdekes hadi történelmi emlékekkel gyarapodott. Diszes karddal, mely azon vitéz kurucz főtisztek egyikéjé lehetett, kiket Bercsényi Miklós gróf Rodostóban toborzott — fia: Bercsényi László gróf francia huszárezredéhez, kiket a francia hadihajók 1719—20-ban Marseillesbe is szállítottak. Bercsényi László gróf később vitézségeért Franciaország marehaljává lett, ezrede 72 évig állott fenn, sőt a francia 1-ső számu huszárezredet hivatalosan ma is Bercsényi-ezrednek hívják. A ketős véresatornával ellátott kardpengén kurucz-süveg, hadakozó huszár-alak látszik. A kard hátán a strassburgi fegyverműves neve. A kardtasak aranyozott rézveretű, míg fogantyuja a magyar diszkardokhoz hasonló (nem lehetetlen, hogy később alakított ilyenné.) — A kard kiállítása is mutatja, hogy valamely előkelő főtiszté lehetett, ki később visszatérve hazánkba, azt emlékül magával hozta.

Kossuth-kép zár alatt. Parlaghy Vilma festőművésznőnek Kossuth-képét a szegedi törvényszék zár alá helyezte. A festőnő a képet, amelynek értékét huszezer koronára becsülik, egy Szudi nevű kalandornak adta át eladás végett, aki viszont egy Katona nevű lókereskedőnél zálogba tette, háromszáz koronát véve föl a képére. Szudi a háromszáz koronával megszökött.

Mikes Kelemen emléke. Zágoni Mikes Kelemennek, Rákóczi fejedelem hűséges bujdosó-társának, bizalmas benső emberének s kitűnő írónak emlékét ünnepli július 14-én Háromszék megye egyetemi ifjúsága. Az emlékünnepet Zágóban tartják meg a nagy hazafi és író emlékszobra javára. Bartha János fog felolvasni Mikes Kelemenről, az ifjúsági énekkar, a «Zágoni dalkör», az «Emke vegyeskar» régi magyar nótákat és kurucz nótákat fog előadni. A hangverseny ténymulatság követi.

Kézrekerült kivándorlási ügynök. Dolni Bálint oleznói lakos a múlt évben jött haza Amerikából, s azóta a kivándorlás elősegítésében ügynökkösködik. Dolni I. Missler brémai hajózási ügynöktől minden kivándorló után 10 koronát kapott. Az iglói rendőrség nyomára jött Dolni lelketlen üzérkedésének; 200 korona pénzbüntetés és 15 napi elzárással sújtotta a lélekkufárt, a ki úgy vezette félre félévig a hatóságot, hogy Brünnből levelezett a hajózási ügynökkel. Hány ily lelketlen ember élhet a felvidéken, ki a szegény népet a kivándorlásra esábitja?

Testi fogyatkozásban szenvedők oktatása. A válás- és közoktatásügyi miniszter nemrég körrendeletben hívta föl a törvényhatóságokat, hogy a siketnémák, vakok és beszédhibában szenvedők oktatását előmozdítsák. Kívánatos volna, hogy minél több helyen tanfolyamokat állítsanak föl a testi fogyatkozásban szenvedő gyermekek részére s a tanítást lelkészek és tanítók vállalhatják el, akik a minisztertől ezért külön jutalomban fognak részesülni. — A miniszter e czélból megküldötte a törvényhatóságoknak a vakok, siketnémák és beszédhibában szenvedők oktatásáról szóló tájékoztató könyveket.

A székely közbirtokosság közgyűlése. A topliczai székely közbirtokosság a nyomásos gazdálkodás ügyében értekezletet tartott Déssy Zoltán alispán elnökelete alatt, melyen a földmivelésügyi kormány képviselőjében Németh József miniszteri titkár volt jelen. A gyűlés tárgya a közbirtokosság viszonyainak az 1894. évi XII. t.-cz. alapján való rendezése volt, mely ügygel kilenez napon át foglalkoztak. A közgyűlésről üdvözlő-sürgönyt küldtek Darányi Ignác földmivelésügyi miniszterhez.

A Barnum-czirkusz szerencsétlensége. A Barnum-czirkuszt, mely most Németországban jár, nagy szerencsétlenség érte a minap a beutheni vasuti pályaudvaron. Három különvonat vitte a czirkuszt Gleiwitzből Beuthenbe. A két első vonat rendesen megérkezett s már éppen a kirakodáshoz láttak, a mikor berobogott gyorsvonati sebességgel a harmadik vonat s belészaladt a második vonatba. Három kocsi darabokra zúzódott s az egész vonat behatolt az expediciós épületbe. Az összeütközésnek több em-

beráldozata van. Smith Vilmos főlovász és Welton kocsis meghalt és a Barnum-czirkusz hét más alkalmazottja súlyosan megsebesült. Az összeütközésnek az volt az oka, hogy a Barnum-féle kocsi lég-szivattyuja elromlott, tehát nem lehetett fékezni, bár a lokomotív fékezőjében nem volt hiba. Az összeütközött kocsi elpusztult számos betanított ló és egyéb állat is. Gleiwitzből és Kattowitzből segítővonatot küldtek Beuthenbe. A Barnum-czirkusz folytatja előadásait.

Ujabb parcellázások Békésmegyében. Orosháza község parcellázás czéljából megvette a báró Schossberger-féle pusztaszentornyai háromezerholdas birtokot. A birtokot a község a helybeli gazdák és munkások közt fogja parcellázni. A műszaki műveletek végrehajtására a község Darányi földmivelési minisztertől állami mérnökök díjtalan kirendelését kérte.

Az oldalfegyver ellen. A szegedi kir. ügyészség a katonai legénységi oldalfegyvernek békében való viselése ellen mozgalmat indított. Az ügyészség átiratban közölte tervét a rendőrséggel s kérte, hogy esatlakozzék ahhoz a tanács, illetve a közgyűlés útján tegye meg a kezdeményező lépéseket. A rendőrség magáévá tette az ügyészség eszméjét s alaposan megokolt előterjesztést tett a tanácshoz, melyben azt sürgeti, hogy a hatóság tegyen meg minden telhető intézkedést annak kieszközlésére, hogy a legénység az oldalfegyvernek békében való viselésétől eltiltassék. — A szegedi kir. ügyészséget és a rendőrkapitányságot erre az állásfoglalásra a Szegeden előforduló esetek indították, mikor katonai egyének a polgárság ellen használták oldalfegyverüket.

A festő a pusztában. Egy német festő, aki nemrég Afrikában járt, beszélt el a következő történetet: Egyiptomban a szanetai seik nagyon szíves volt irántam s ezért valami ajándékot akartam neki adni. A seik visszatartott minden ajándékot, de azután azt mondotta, hogy a falujában lakó embereknek nagy örömet szereznek velem, ha lefesteném. Ezt meg is tettem s a mikor megkezdtem a vázlat készítését, körülöttem volt a falu apraja-nagyja. Az első esetvonások után a nézők már kritizálni kezdték a képet.

— Mit csinál, bej? Hisz ez nem ami seikünk.

Megfordultam s így szóltam hozzájuk:

— Mikor a seik még gyerek volt, ugy-e más volt a külseje, mint most, mikor már öreg ember?

— Persze!

— S azt hiszem, senki sem ismerné meg őt most, aki gyermekkorában ismerte.

— Hogyne, effendi.

— Nos, hát akkor gondoljátok meg, hogy ez a kép még fiatal s jó ideig eltart, míg felnő. Nem kívánhatjátok, hogy egy kép, mely csak félórás, hasonlítson egy hatvan éves öreg emberhez.

Ezt be is látták a nézőim s figyelmesen nézték tovább a munkát. Két órával később a kép már kezdett hasonlítani a seikhez s a körülöttem állók a meglepetéstől szóhoz sem tudtak jönni. Mikor végre elkészült a kép, az emberek diadallal vitték a falusi imaházba és ott fölakasztották.

GAZDASÁGI DOLGOK.

A gabona kazalozása.

A cséplésre összehordott gabona mikénti összerakása, a kazlak helyzetére nagy gondot kell a gazdának fordítania, hogy eléljét vegye az esetleges károsodásoknak és hogy a cséplést fennakadás nélkül végezhesse. Csűrbe jön-e a gabona, avagy kint a

szérüskertben, mezőn lesz összerakva, a gőzgéppeli cséplést fogjuk szem előtt tartani e megbeszélésben, mivel mai napság már nagyon kevés s főleg a gabonatermelő vidéken kevés az olyan gazdák száma, akik kézi cséplő géppel, vagy éppen hadaróval esetleg nyomtatás által csépelik ki gabonájukat.

Olyan helyen, ahol fődött csűr, vagy lábas pajta van, legbiztosabban elhelyezhető a szalmas gabona; mert itt meg van védve az idő viszonytagságaitól. Ahol ellenben az összes termés nem fér bele a pajtába, ottazértékesebb, mondjuk a zsupnak valót, vagy az árpát szemeséréskorában rakhatjuk fődél alá.

Legtöbbnyire azonban szérüskertekben, vagy kint a szabad mezőn rakjuk

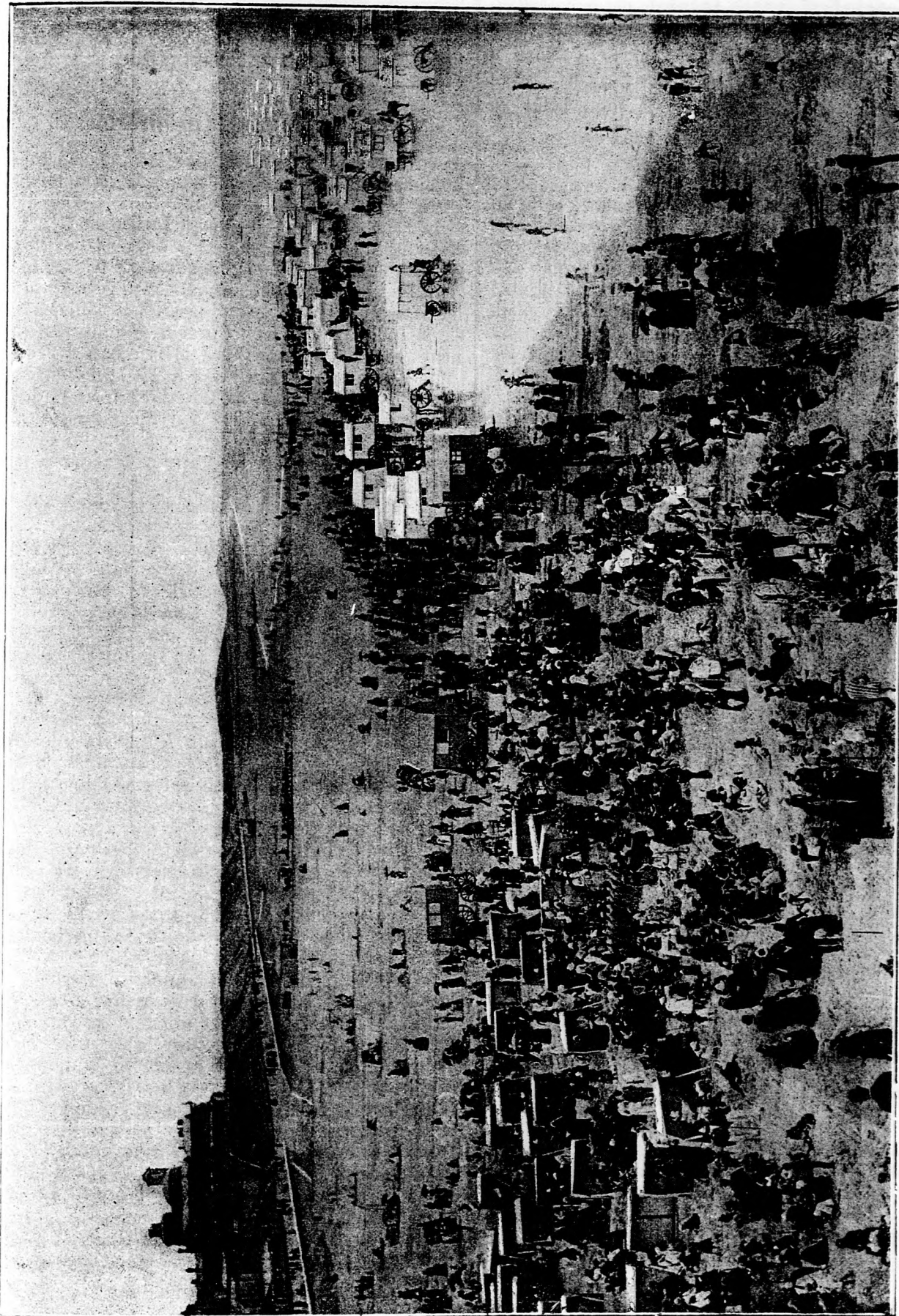
össze a gabonát. A szérüskertben arra vagyunk figyelemmel, hogy a gabona kazlakat sövénytől, épületektől kellő távolságra állítsuk, továbbá, hogy a különböző asztagokat egymástól szintén olyan távolságra rakjuk, nehogy esetleges szerencsétlenségnél a gyors, vagy biztosabb óvintézkedéseket megtenni ne tudjuk. Ott, ahol több gazda egy közös cséplőgéppel végezteti a cséplést, az egy gazda terménye a másik gazdáétól szintén megfelelő távolságra rakandó. Az asztagok egymástól távolsága, szintugy, mint ezeknek az épületek, sövényektől

távolsága legjobb ha 6 méterre hagyatik. Tekintettel kell lenni továbbá az asztagok megrakásánál azok helyzetére és arra, hogy a cséplés után a szalma helyesebben mint rakassék össze. Az asztagnál, ha nem sokáig áll, a cséplésig, nem olyan fontos az, hogy a szél irányába legyen rakva. De a szalma-kazlat már így kell elhelyezni, hogy abban a szél s egyáltalán a legtöbbnyire északról jövő eső s hó nagyobb károkat ne okozzon. S az asztagot a szerint kell elhelyezni, hogy mellé a cséplőgép felállítása és így a szalmarakása is legkönnyebb legyen.

Ennyit általánosságban a gabonaneműek mikénti kazalozásáról. A gabona cséplése azonfelül, hogy leg-

A NÁDAS TÜNDÉRE.

TENGERI FÜRDŐ.

több helyen kazalból történik, közvetlenül a mezőről hordva is végezhető, ennek azonban az a hátránya, hogy több napos eső ha esik, egy-két napra abba kell hagyni a cséplést, addig, amíg a gabona a mezőn felszárad: míg ha kazalban van, az kevés napsütés után folytatható rövidebb időn belül is.

Az augsburgi tyuk.

Az augsburgi tyuk a délnémetországi gazdasági tyukfélékhez tartozik. Egy Mayer nevű augsburgi gyáros, ki nagy kedvvel foglalkozott a faj-baromfi-tenyésztéssel, sok ideig kísérletezett, hogy azon vidék viszonyainak teljesen megfelelő gazdasági tyukot állítson elő keresztezés útján. Több fajtaival próbálkozott, végre a francia La flèche és az olasz tyuk keresztezése folytán állított elő egy fajtát, az augsburgit, a mely azon vidék viszonyainak legjobban megfelelt.

Az augsburgi tyuk bő tojóképességét az olasz

Az augsburgi tyuk.

tyuktól, a nagy hushozamot és a hus kitünő minőségét pedig a francia fajtától vette át. Főként a bajor Alpok enyhe éghajlata kedvező az augsburgi tyuk tenyésztésének; ez állatok a takarmány iránt nem válogatósak s nagyrészt maguk szerzik az eleségüket a tarlok és legelőkön az arra alkalmas időszakokban.

A tyukok korán tojnak s a jércék jó tartás mellett már hat hónapos korukban tojni kezdenek. A csibék gyorsan tollasodnak s fölnevelésük nem okoz nagy gondot, négy-öt hetes korukban már önállóvá lesznek, maguk keresik fel élelmüket az udvaron.

Az augsburgi tyuk a kakasnál jóval kisebbtestű, de nagyobb a mi magyar tyukunknál. Izletes puhahusu, bő tojóképességű s a koránfejlődés, jó tulajdonai az augsburgi tyuknak s ezért, mint fajtát képből is bemutatjuk olvasóinknak.

A lovak lábsömöre.

Nagyon sokszor van alkalma a gazdaembernek, különösen nedves időben, sömörös lábu lovat látni. Pedig azt a betegséget többnyire a gazda hanyagsága idézi elő. A betegség a lovak csüdjén szokott előfordulni s abban áll, hogy a csüdöt fedő bőr gyulladt lesz, a láb megdagad, a bőr felpattog, sömörös lesz. A betegséget akkor kapják meg a lovak legkönnyebben, ha sokat járnak vízben, esőben és sáros uton avagy nedves almon állanak és a gazda nem tisztogatja, nem törli le szárazra a csüdjüket.

Különösen akkor kap a ló könnyen sömört, ha a gazda télen a csüdöt borító szőrt lenyírja. Ekkor ugyanis nincs ami a csüdöt a hótól, fagytól megvédje s a hó ráfagy a ló védtelen lábára és előidézi a sömört, főképp, ha hazajövet a gazda meg se tisztogatja, meg se száríttatja a ló lábát.

De előidézhetheti a sömört az is, ha a lovak sokat járnak a tarlón, mert az meg felszurkálja a csüdöt. Addig, amíg a sömör kífoku, nem okoz a járásban nehézséget, de ha a gazda elhanyagolja a betegséget, akkor a sömör oly nagyfokúvá válhatik, hogy a ló járását megnehezíti s a lábát egészen elesufítja. Ilyenkor a bőr egészen megvastagodik és a ló úgynevezett elefántlábát kap. Az ily lónak azután alig is van értéke.

E betegséget tehát többnyire a gondatlanság idézi elő és egy kis fáradsággal el lehet a bajt kerülni. Nem szükséges hozzá egyéb, minthogy a gazda, ha sáros uton vagy esőben jár a lovával, a hazajövetel alkalmával megtisztogassa, megtörölgesse a lovak lábait, különösen a csüdöt s akkor bizony nem lesz baja a sömörrel.

Hordáskor azonban megtörténhetik, hogy a lovak csüdjét az éles tarló megsebzí, ami szintén előidézhetheti a sömört. Hogy tehát a gazda segíteni tudjon a bajon, megmondjuk az orvosságot, mert ezt a betegséget állatorvos nélkül is kigyógyíthatjuk. Ha észreveszszük, hogy a lovunk lába sömörös lett, kétszeres figyelemmel gondoljunk a tisztán és szárazon tartására. Mossuk meg a ló lábát, azután töröljük szárazra és ha ezt minden nap minden kifogáskor megcsináljuk és ügyelünk arra, hogy az istállóban is szárazon álljon a ló, elmúlik a baj magától.

Ha már régibb a baj és var képződött a lábakon, akkor zsírral kenjük be, ez a vart megpuhítja. Azután óvatosan leszedjük a vart s az alatta maradt pirosas bőrt beszórjuk faszénporral, vagy tölgyfakéregporral, ami a sebeket behegeszti és egy kis gond mellett rendbe jön a ló lába. —y.

Magyar Thomas-salak. 17—20% öszsophosphors. ebből ca. 80% citromsavban oldható, 75% porfinom, 80 kgrammos ingyen zsákban legdiesőbban ajánl a kartellen kívül álló Satori-gyárak központi irodája: Budapest, IX., Dandár-utca 25.

KIS-SZÉKELY PUSZTULÁSA.

— REGÉNY. — (29. Folytatás.)

Irta: Péterfi Tamás

— A „flore mundra?“ . . . — mondá majdnem ezzel egyszerre Bárdy.

— Testestől-lelkestől itt vagyok! há! há! há! — nevetett jókedvvel az oláh leány.

Eszter segített a nevetésben.

— Lásd, annyira örülnek neked, hogy től sem ismertek! — szólt a székely leány.

— De te fölismertél ugy-e Eszter?

— Egy idegen katonát csak nem bocsátok be ide! akár, ha honvéd ruhát viselne is! — és összeölekezett a két jó barát. — Te velem tartasz a védelemnél? . . .

— Melletted leszek! Én képviselem a honvédséget! — válaszolt Flóra.

„Honnan jön vitéz ur? . . .“

— Tehát másodmagammal vagyok. Mégegyszer akkora csapatom van, mint az első támadásnál!

— Mi is veled tartunk Eszter! — szólt Bárdy határozott, komoly hangon. — Csak lelkes tüztől áthatott szavaidat esikartam ki elébb téled, és megvallom: jól esett hallani ettől a háromszéki vadvirágtól azokat az tüzzel mondott biztatásokat, jól esett látnom, azt, hogy egymagára maradván sem csüggedett, hanem megmaradt határozata mellett, vagyis ki akart állni egymaga a lázadókkal! Szavamra mondom — végezte a székely leány felé fordulva Bárdy, — hogy büszke vagyok reád Eszter!

— Így megváltoztál édes vitézem? — inceskedett Eszter.

— Ne neheztelj jó leány, de szavaid a lelkemet gyönyörködtették. Intettem Irmának is, hogy ne szóljon, hagyjon beszélni, sőt adjunk alkalmat arra.

— Ne busulj Eszter! — biztatá Bárdyné megcsókolva a székely leányt — úgy leszünk, mint eddig: szövetségesek!

— Erre esendülhet a pohár! — szólalt meg emelt hangon Eszter. — Légy jó házigazda Ákos! Ne szomorkodj azért a maloméért! Még a kastélyod is vígan lobogó lánggal követheti a malmod példáját! De azért bort az asztalra!

— Kedvesen hangzó biztatás! — bizonyíthatá Bárdy Ákos.

— Inkább mi igyuk meg, mintsem az oláhok elprédálják.

— Eszternek igaza van! — helyeslé Flóra is, mert igen czélszerűnek tartotta, hogy a harc elött némi frissítőt használjanak.

— Ez a bátorság! — szólt Eszter összeütve poharát, melyet Bárdy igen szívesen töltött meg újra.

— Az itt is megvan! — szólt bele Bárdyné, aki szintén kiürítette a poharat, — de majd meglátjuk odalenn a fák alatt, mikor ropognak a puskák!

— Nem azért megyünk mi oda, hogy meglőjjenek! — biztatta Flóra. — Az oláhoknál alig van egypár rozsdás fegyver. Az is rosszabb egyik a másiknál. A mi feladatunk csupán az lesz, hogy aki nagyon közel hozza az orrát a kastélyhoz, azt ellássuk golyó bizonyítvánnyal, hogy otthon megmutathassa a többinek. Arra kell törekednünk, hogy észre ne vegyék a röppentyük ártatlan voltát, mert ha megtudják, hogy az a nagy ropogás csak gyerekjáték, akkor igazán hiába ropeg a levegőben. Czélunk, hogy egynehány bukjon el közülök is. Ha ti benn maradtok, mi ketten kimegyünk Eszterrel.

— Csak nem pártoltok el Flóra?

— Sőt ellenkezőleg elől járunk!

— De a szövetség mégis egymás mellé köt minket, remélem nem hagynátok ki a küzdelemből? — kérdezte Bárdyné.

— Együtt leszünk! — és ölekeztek újra.

— Honvédruhában harcolsz? — kérdezte Bárdy, Flórától.

— Igaz biz a! Jó öreg vagy a háznál Ákos. Majdnem elfeledtem levetközni. Pedig erre a ruhára nagy szükségünk van. Ha magamon hagyom, még meglőttek volna csupa ijedtükben is.

— Tehát van köztük jó fegyveres?

— Van.

— Jó lövő is akad? . . .

— Csupán egy. És én éppen attól kaptam volna meg az enyémet.

— Talán az lőtte meg az öreg Balogot is? — kérdezte Bárdy.

— A bizony. Ma is meglövi ezt a honvédruhát, de kitömve!

— Miért kitömve?

— Mert jobb, ha kitömve lövi meg, mintha rajtam! Érted?

— Kezdem érteni.

— Van egy zászlód Ákos?

— Egészen új. Még nem is használtam, amióta vettem.

— Nem baj. Tisztességesebb harcban ugysem kezdheti meg zajos utazását, mint a mai lesz. Még csak egy óránk van! — figyelmeztette a „flore mundra“.

— Valóban, — szólt Eszter az órára tekintve. Hogy telik az idő.

— Éppen azért tölts Eszter! Szeretem az üveget üresen az asztal alatt, az oláhokat a föld alatt! Hozd elő a lobogót Ákos! De elébb egy pohárral a zászló-szentelésre!

A poharak összeesendültek. Már az ötödik járta, de kicsinyek voltak a poharak. Csupa jókedv-gerjesztésre valók.

— Irma! — kezdte a „flore mundra“ — van neked valami jó álló guzsalyod a régi jó időkből?

— Van édesem.

— Hát kender, vagy még jobb a csepüs szálhulladék?

— Nagyon sok van a kamrában.

— Hozd elő édesem. Egy guzsalyat és sok csepüt. Eredj Eszter! kísérd Irmát és segíts!

Mindez parancsszóra történt.

Bárdy a lobogóért távozott. Az urnő Eszterrel a csepüért és a guzsalyért ment. Alig léptek ki, Flóra gyorsan kezdett levetkőzni a honvédruhából, melyet még Esztertől vitt volt el a pakocska közül. Vissza sem tértek, már levetkőzött a „flore mundra“ a katonaruhából.

Az első visszatérő Bárdy volt. Érdeklődve tudakolta az oláh leánytól:

— Honnan kaptad a honvédruhát Flóra.

— Ez a háromszéki pakocska-ból került ki.

— Ugy még ez sem volt harezbán.

— Lesz ennek ma melege! Meglátod milyen keresztűzbe fog kerülni ártatlanul! Hanem te Akos! — folytatá bizalmasan a „flore mundra“ — mi van veled?

— Miért kérded?

— Az a parasztleány igen gyöngén viseli magát! Hol van a férfitűz? . . . Az a másik sem igen lehet büszke a paraszt-szerelemre! . . .

— Ti nem értitek azt Flóra. Lassan, de erősen fölhevülni! Nem férfinak való a lobbanás.

— De a se hideg, se melegség sem! . . .

— Majd később beszéljünk erről Flóra! Előre ne igyál áldomást arról, ami még hátra van. De ott leszünk mind!

Nemsokára Bárdyné is visszatért a kamrából Eszterrel. Előhozták a lábön álló guzsalyt, meg a kendercsepüt. A Flóra parancsava nyomban megcsendült. Mindenkinek munkát adott.

— Töltéshez! Egyik a nadrágot! A másik a kabátot kezdje tömni! . . .

A munka gyorsan ment. Öt perc alatt egy hatalmas honvédruhás alak állott a lábas guzsalyon. A nadrág aljára czipőt vartak, fejére esákót tettek, azt is odaakasztották, hogy el ne hulljon. A zászlót is a kezéhez erősítették, de Flóra ennek nem jót jövendölt. Azt mondta: kár a zászlóért.

Végre nem varrták a honvéd felső ujjához a lobogó nyelét.

Mikor ezzel készen voltak, Flóra tovább intézkedett.

— A fegyverek mind meg vannak töltve?

— Valamennyi! — felelte Bárdy.

— Hány van?

— Negyven darab! — volt a katonás válasz.

— Tehát mindenikünknek tiz.

— És külön tiz darab pisztoly.

— Abból szintén osztozunk! Irma!

— Mit akarsz édesem? — kérdezte az urnő.

— Hozd elő kézből vethető röppentyüket! Fegyver és minden elő legyen rakva!

Bárdyné elsielt. Bárdy pedig a szép oláh leányt nézte.

— Ne bámulj reám nagyságos ur! —

szólt Bárdyhoz Flóra,

— ma én parancsolok

a „flore mundra!“

Hozd elő a fegyvereket!

— Nekem nem adsz dolgot? — kérdezte Eszter.

— Ragadd meg ennek a bús vitéznek a lábait! — szólt a „flore mundra“, — ne félj tőle, nem rugós! En a derekát viszem. Jöjj utánnam.

— Készítsetek elő mindent! — kiáltott az ur és urnő után Flóra, — mi nemsokára visszajövünk!

Egy fegyvert és táskát a nyakába akasztott, aztán távoztak a kertre nyíló ajtón. Vitték a kitömött honvédruhát a háboruba. Amint így czipelték, körülbelül száz lépésnyire lehettek a kastélytól, mikor Flóra intett Eszternek, hogy tegyék le.

— Pszt... sugá hal- kan a „flore mundra“ — nem látsz ott jönni valakit? . . .

— Messze van az tőlünk édes. Túl a fákon, a rét szélén.

REGGELIZIK A BABA.

— Mégis ide látszik?

— Hó világ van. Az csalja a szemet.

— Jer, menjünk közelebb.

— A fegyver meg van töltve?

— Jól megvan, csak öleld át ezt a vitézt és hozd.

Ujra folytatták az előrevonulást. Csendesén, vigyázva jöttek tovább-tovább a kastélytól a fák között. Az az ember alak ott mozgott a hidon innen, de a röppentyű-hálózatától még távol állott.

Mikor elérkeztek a hálózat határáig, Eszter figyelmeztette Flórát.

— Megállj, itt vannak a röppentyű-sodronyok! . . .

— Ördögöt?! . . .

— Csak tedd le ezt a vitéz urat.

— Azzal sem érünk semmit, hanem a lámpás! . . .

(Folyt. köv.)

Furcsa kis művész.

*Kopaszfejű bácsi szobra
Paripának be van fogva.*

*Futni készül, erőlködik,
Majd feldül, darabra törik.*

*Enyvet hoz a kis Rózsika,
Megragasztja, meggyógyítja.*

*Ritka ilyen művészt látni,
Ujja kész a szobor bácsi.*

*Csupán az a változása,
Hogy haj lett a nagy szakála.*

A domák.

Egy okos gyermek. Florenziában vala egyszer egy ötesztendő rendkívül való nagy eszű és éles találmányu fiugyermek. Medicis Lőrincz elhozatta egykor ezt a gyermeket, hogy a maylandi követet azzal gyönyörködtesse és megkérde, hogy mit tartana ennek a gyermeknek csaknem természet felett való elmebeli tehetségéről? A követ azt felelé, hogy az ilyen okos gyermekek, ha felnőnek, többnyire ostobákká lesznek. Erre mindjárt monda a kis fiu a követnek: Az ur is bizonyosan kiesikorában igen okos gyermek lehetett.

Tompa Mihály és a tormásvirslis. Tompa Mihálynak, a Virágregék költőjének ifjuságából mulatságos esetet beszél egy olvasó.

Eperjesen történt az eset 1844 telén. A diák-szobában négy jó ezimbora üzte az időt beszélgetéssel: Péchy István, Komáromy Sándor és Puky István jogászok és Tompa Mihály, a teológus.

— Ha látátok volna — jegyezte meg az egyik jogász — hogyan eszi Miska a virslit! Az nagy-szerű!

— Kedves ételem a forró szepesi tormásvirslis — jegyezte meg Tompa — meg tudnék belőle enni akár tizenkét párt is egyhuzamban.

— Ne henezegj, Miska.

— De bizony meg én! Aki nem hiszi, az fogadjon.

— Áll a fogadás! — kiáltanak fel mind a hárman.

— Aki vesz, fizeti a virslit.

— Kezet rá!

— Tehát holnap este 7 órakor itt lesz a virslis.

— De forró legyen ám — tette még hozzá Tompa.

Másnap a kijelölt időben ismét összegyűltek a pajtások. A szobában már várt rájuk az odarendelt virslis, forróvízzel és a tormásvirslivel. Tompa diadal-érzettel fogott hozzá a virslis pusztításához s egymásután tűntek el a virslipárok, egy, kettő... hét... kilenc. A jogászok összenéztek.

— Ugy látszik, mi leszünk vesztesek.

— Pompás gyomra van ennek a Miskának.

A virslis egyenkint hozza a forró virsliket, már a tizenegyedik párt. Tompa még ennek is élvezettel eszi meg a felét. A másik felét már csak gyüri magába. A diadal biztos, csak egy pár van hátra — mondogatták a jogászok. A virslis hozza az utolsót: a tizenkettedik párt. Tompa átveszi s beléharap. S aztán? Eldobja, felugrik, kifut. Másnap reggelig nem látták. Azóta sohasem evett többé Tompa Mihály virslit.

Egy bolond és a gavallér. Az I. Jakab király udvari bolondja alkalmasint megbántott vala egy gavallért, ki azt azzal fenyegeté meg, hogyha még egyszer ezt cselekszi vele, nem nézvéen semmit az ő bolond mivoltjára, a másvilágra fogja küldeni. A bolond panaszlá a királynak, aki őtet vigasztalá és azzal bátoritá, hogy a gavallért másnap mindjárt felakasztatja, mihely őtet megöli. »Örömeztöbb nézém, mond a bolond, ha egy nappal előbb felakasztatnék, hogysen engemet megöl.«

Képeinkhez.

Tengeri fürdő. A földmivesnép az Isten áldását verejtékkel takarítja be a forró nyári napok alatt, míg a város uri lakói a fürdőkre huzódnak. A nyaralás igen pompás kényelem ám, aki teheti, de bizony kevesen vannak aránylag olyanok, akik minden évben fölkeresik a hűs helyeket. Hazánkban a hasznos gyógyfürdők számosan vannak, de tengeri fürdőben sem szükkölködünk. Eltekintve az Adria zugó habfürdőitől, a Balaton-tó hullámfürdője sem megvetendő valami. Mai képünkön egy tengeri fürdő élénkségét mutatjuk be. Arról az életről, mozgalomról talán képzelete sincs annak, aki nem látott tengeri fürdőt. Az emberek ezrei sétálnak a parton, ezrei lubiczkolnak a kellemes habokban. Olyan forgalom van, mintha valamely világváros sétálóhelyein volnánk. Érdekesnek tartottuk ez alkalmi kép bemutatását ebben a nagy melegben.

1901. Temesvári kiállítás. 1 arany-, 2 ezüst-, 1 bronzérem.
1901. Marosvásárhely, ekebemutató. 6 díszokmány és 1 érem.

Nyári évad.

Alakult 1856.

K Ü H N E E.

Nyári évad.

Alakult 1856.

MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRA MOSONBAN.

AJÁNlja:

Legjobb kézi és lókapálókat
Töltőgetőket

répa, burgonya és kukoricza
megmivelésre.

Osborne-féle hirneves fűkaszalókat, aratógépeket és kéve-
kötőket. Szénagereblyéket, járgányos cséplőkészleteket,
rostákat, konkolyozókat.

FŐRAKTÁR:

Budapesten VI. ker., Váci-körút 57/a. sz.

Legujabb árjegyzék kívánatra ingyen.

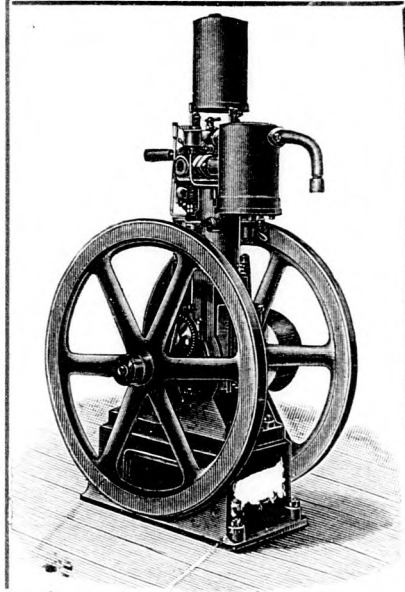
Ganz és Társa

vasöntöde és gépgyár részv. társaság

B U D A P E S T E N.

Petroleum és benzinmotoraink,

Msz. 17.

petroleum és benzin
lokomobiljaink
(Bánki szabadalma).
adómentes és
ványolajjal
a legolcsóbb
hajtóerő.

Hatósági engedély
nélkül
bárhon felállítható.

nem tűzveszélyes,
egyszerű, tartós
szerkezetű,
gépészre nincs
szükség.

Árjegyzéket kívá
natra küldünk.

1900. évi forgalom 26000 zsák

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség
figyelmét

a budapesti

gyapju-aukceziókra

melyek első sorozata folyó évi július 3., 4.,
5. és 6-án tartatik meg.

Az aukceziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket
elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

MCCORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY

(Chicagói aratógépgyár.)

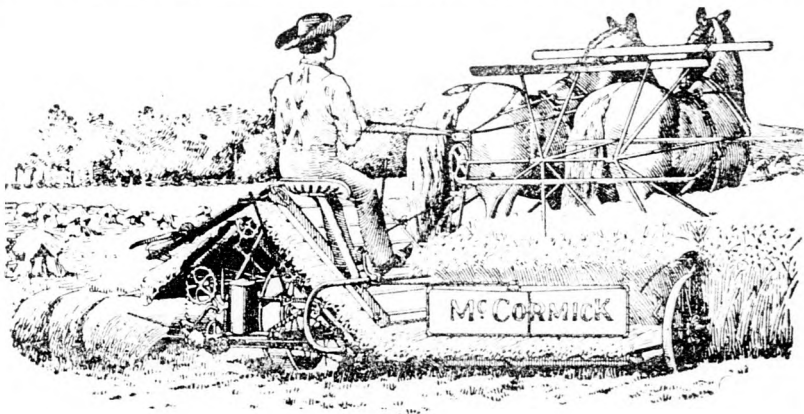
Kéveköti aratógép
Fűkaszalógép
Köszörükészülék
„Daisy” marokrakó aratógép
Szénagyűjtő gereblye és
Kéveköti fonal

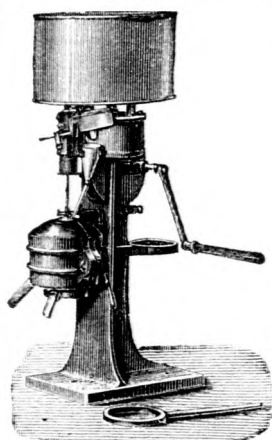
PARIS 1900-ban.

gyártmányai.
Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta
s árainkat nem kérdezte!
Olcsó tartalékrészek óriási raktára.
Tessék mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN igazgató
Budapest, V., Váci-ut 30.

GRAND PRIX

A
„Melőtte“
 jelenleg a legjobb és legolcsóbb
**tej-
 fölözőgép**
 (Magy. szabad. 20232. sz.)
 mert
 a következő előnyökkel bír:
 Legtartósabb szerkezet!
 Legnagyobb munkabírás!
 Legkönnyebb hajtás!
 Legtökéletesebb fölözés!

FEHÉR MIKLÓS

gépgyár részvénytársaság

Budapest, V., Külső Váci-ut 80.

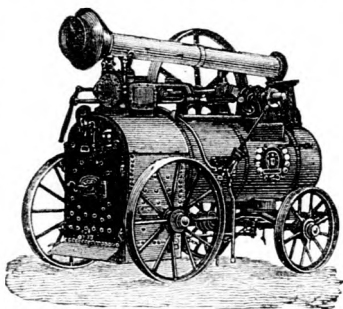
Mindennemű tejjgazdasági
 gépek.

A magyar kir. állam-
 vasutak gépgyára gazd.
 gépeinek eladása.

Használt és jól javított
 gőzcséplőkészletek.

Csereüzletek.

Árjegyzék ingyen és bér-
 mentve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. szám (Thonet udvar)
 az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 úgy is mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
 erkölcsi támogatásával

ALAKULT: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: ..... 400,000 kor.
 Alapítványok és üzletrészekben ..... 1,200,000 kor.
 Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében a biztosított tagok a díjarányában részesülnek.
 Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők
 közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokka minden
 iránybn készséggel szolgál

az igazgatóság

Szuperfoszfátot,

kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,

Kovasavas-kálit,

(dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot, Kainitot,

40%-os kálitrágyasót

és egyéb műtrágyaféléket elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

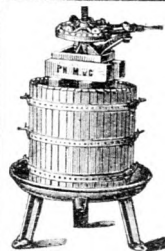
BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
 TÁRSASÁG)
 vezetői PFANHAUSER A.
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLÖZŐ-GÉPEK)
 MINDENMŰ TEJJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
 Tejjgazdasági telepek teljes felszerelése.

✻ BUDAPEST ✻

V., Báthory-utca 4. szám.

Gyümölcsértékesítésre, Borsajtólásra.

**Gyümölcs- és szőlőpréseket.
 Gyümölcs- és szőlőmalmokat.**

Hydraulikus préseket. Szőlő morzsológát.

Teljes álló és hordozható must-készülékeket.

Gyümölcs aszalókat és főzelék- és gyümölcszámoló és
 szeletelő készülékeket

gyárt és szállít, mint legújabb különlegességeket legkiválóbb
 és legmegfelelőbb elismert jó, többször díjazott szerkezettel

PH. MAYFARTH és Tsa

cs. és kir. egyedül szabadalmazott

✻ gazdasági gépgyár, vasöntőde és gőzhámor ✻
BECS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 450 arany, ezüst és bronzéremmel.

Részletes katalógusok és számos elismerő levél ingyen.
 Közvetítők és viszonteladók kerestetnek.